

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Забіла Марина Іванівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Реорганізація та ліквідація банків

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студента (ки) 4 курсу

Забіла М. І.

групи ФБС-61а

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____ Забіла М. І.

Керівник к.е.н., доцент _____ Пахненко О. М.

Суми 2020

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра
на тему «РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ БАНКІВ»
студентки Забіли Марини Іванівни

Актуальність теми дослідження. З часів заснування банківської системи банки проходять складний шлях. В сучасному світі важко утриматися на фінансовому ринку серед великої кількості конкурентів. Найбільшою проблемою більшості банків є фінансова стабільність та дотримання законодавчої бази, зокрема нормативно-правових норм Національного банку України. Задля утримання банків на фінансовому ринку держава здійснює регулювання та нагляд за установою. У разі виявлення недотримання відповідних норм згідно з Законом України «Про банки та банківську діяльність», держава запроваджує відповідні заходи.

Таким чином, зазначені дії з боку держави спрямовані на покращення діяльності окремих банківських установ та в цілому банківської системи. Головною метою реорганізації є покращення фінансового стану банківської установи, підвищення ліквідності, покращення роботи банків та в цілому банківської системи, забезпечення конкурентоспроможності серед фінансово «здорових» банків. Отже, теми дослідження є актуальною і важливою.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів процесу реорганізації банківських установ, їх ліквідації (виходу з фінансового ринку), а також розгляд альтернативних рішень щодо проблемних та неплатоспроможних банків.

Об'єктом дослідження є процеси реорганізації та ліквідації банків.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу реорганізації та ліквідації банківських установ в Україні.

Основним результатом роботи є формування висновків та узагальнень щодо процедур реорганізації і ліквідації банків, а також аналізі сучасного стану даної проблеми в Україні.

Ключові слова: банківська установа, банківська система, реорганізація, ліквідація, платоспроможний банк, проблемний банк, банківська ліцензія.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 33 сторінках, з яких список використаної літератури із 50 найменувань. Робота містить 5 таблиць, 5 рисунків, а також 1 додаток.

Рік захисту роботи – 2020 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Професор, доктор економічних
наук
_____ І. О. Школьник

«__» _____ 20__ р

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
студенту 4 курсу групи ФБС-61а
Забіла Марина Іванівна

1. Тема роботи «Реорганізація та ліквідація банків» затверджена наказом по СумДУ № 0059-III від «30» квітня 2020 року.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «10» червня 2020 року.
3. Мета кваліфікаційної роботи: дослідження теоретичних та практичних аспектів процесу реорганізації банківських установ, їх ліквідації (виходу з фінансового ринку), а також розгляд альтернативних рішень щодо проблемних та неплатоспроможних банків.
4. Об'єктом дослідження є процеси реорганізації та ліквідації банків.
5. Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу реорганізації та ліквідації банківських установ в Україні.
6. Кваліфікаційна робота виконується за матеріалами Національного банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Теоретичні аспекти реорганізації та ліквідації банків	22.05.2020
2	Статистичний аналіз процесу реорганізації та ліквідації банків	29.05.2020

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра:

- дослідити теоретичні аспекти процесу реорганізації банківської установи;
- дослідити порядок ліквідації банків;
- проаналізувати стан банківської системи на наявність проблемних банків та неплатоспроможних банків;
- провести аналіз дій ФГВФО щодо ліквідованих банків.

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1			
2			

9. Дата видачі завдання: «25» березня 2020 року

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Пахненко О. М.

Завдання до виконання одержав _____ Забіла М. І.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ БАНКІВ	9
1.1 Економічна сутність реорганізації банків	9
1.2 Сутність та процедура ліквідації українських банків	14
2. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ БАНКІВ	21
2.1 Аналіз процесу реорганізації банківських установ України	21
2.2 Статистичний аналіз ліквідації банків країни.....	26
ВИСНОВОК.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	33
ДОДАТОК А.....	39

ВСТУП

З часів заснування банківської системи банки проходять складний шлях. В сучасному світі важко утриматися на фінансовому ринку серед великої кількості конкурентів. Найбільшою проблемою більшості банків є фінансова стабільність та дотримання законодавчої бази, зокрема нормативно-правових норм Національного банку України. Задля утримання банків на фінансовому ринку держава здійснює регулювання та нагляд за установою. У разі виявлення недотримання відповідних норм згідно з Законом України «Про банки та банківську діяльність», держава запроваджує відповідні заходи.

Таким чином, зазначені дії з боку держави спрямовані на покращення діяльності окремих банківських установ та в цілому банківської системи. Головною метою реорганізації є покращення фінансового стану банківської установи, підвищення ліквідності, покращення роботи банків та в цілому банківської системи, забезпечення конкурентоспроможності серед фінансово «здорових» банків. Отже, теми дослідження є актуальною і важливою.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів процесу реорганізації банківських установ, їх ліквідації (виходу з фінансового ринку), а також розгляд альтернативних рішень щодо проблемних та неплатоспроможних банків.

Для досягнення поставленої мети визначені наступні завдання кваліфікаційної роботи:

- дослідити теоретичні аспекти процесу реорганізації банківської установи;
- дослідити порядок ліквідації банків;
- проаналізувати стан банківської системи на наявність проблемних банків та неплатоспроможних банків;
- провести аналіз дій ФГВФО щодо ліквідованих банків.

Об'єктом дослідження є процеси реорганізації та ліквідації банків.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти процесу реорганізації та ліквідації банківських установ в Україні.

У процесі написання роботи використовувались такі методи дослідження: абстрактно-логічний – для підбору та аналізу літератури; статистично-економічний – для аналізу сучасного стану банківської системи та окремого банку; системний підхід – для підведення підсумків процесу реорганізації та ліквідації банківської установи.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи виступають законодавчі та нормативні документи, що регулюють банківську систему України, статистичні дані Національного банку України, річні звіти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, наукові видання зарубіжних та вітчизняних вчених, а також навчальні посібники.

Основний результат кваліфікаційної роботи полягає у формуванні висновків та узагальнень щодо процедур реорганізації і ліквідації банків, а також аналізі сучасного стану даної проблеми в Україні.

1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ БАНКІВ

1.1 Економічна сутність реорганізації банків

Банківська система відіграє важливу та значну роль в економічному розвитку країни. Для ефективного розвитку економіки країни важливо підтримувати ефективну діючу банківську систему, оскільки саме ефективний розвиток банківської системи полягає в подальшому розвитку економіки країни.

За роки незалежності України банківська система постійно змінювалася, від кількості діючих установ до фінансового стану кожної установи.

Погіршення фінансового стану банківської установи відповідно впливає на економіку країни, а також супроводжують наступні чинники:

- не достатньо ефективна законодавча база;
- не достатньо висококваліфіковані дії менеджерів банків;
- надання кредитних послуг неприбутковим підприємствам;
- невідповідність застав на надані кредитні послуги [1].

Багато зарубіжних та вітчизняних вчених досліджували процес реорганізації банків, та трактували поняття реорганізації через різні шляхи проведення процесу. У додатку А наведено поняття реорганізації, які навели вчені за процесами проведення (табл. А.1) [9].

З боку держави створюються та надаються певні умови задля боротьби з банкрутством банківської установи. Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» виділяють декілька шляхів подолання банкрутства через реорганізацію. Процес реорганізації за видами її проведення представлено на рис. 1.1.

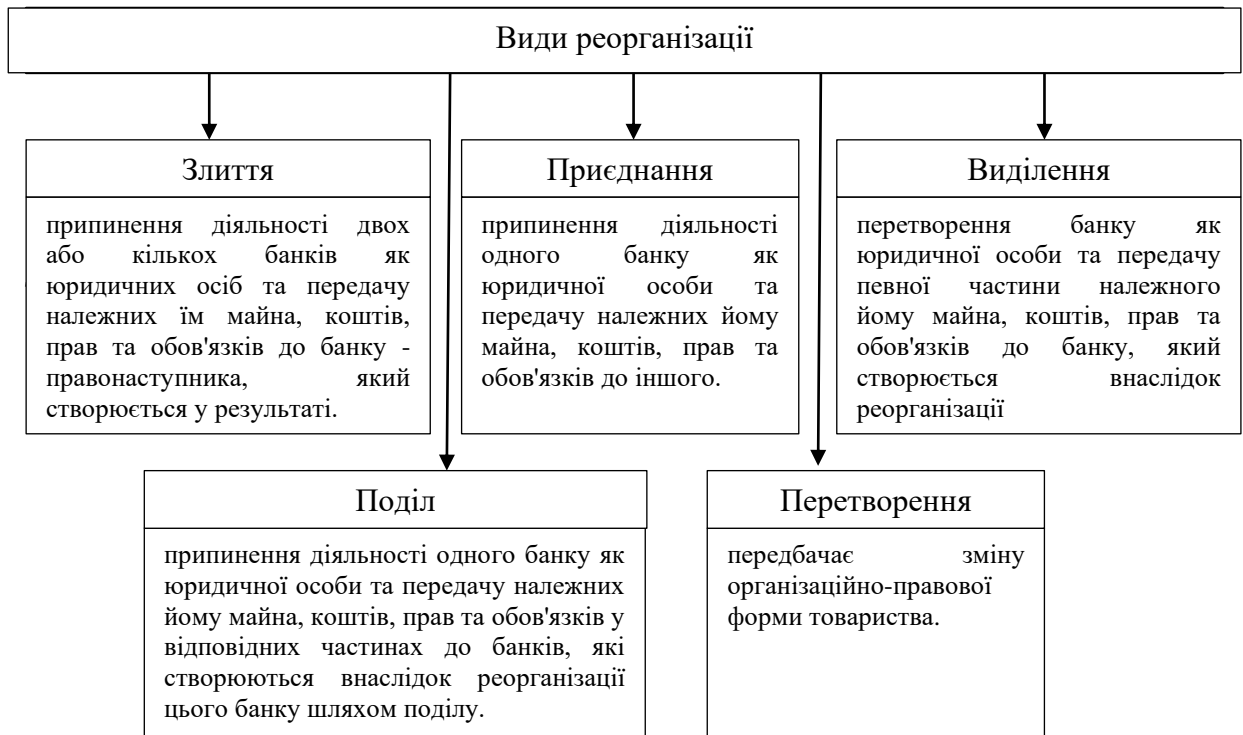

Рисунок 1.1 – Процес реорганізації за видами проведення процедури [17]

Отже, реорганізація банківських установ передбачає покращення фінансового стану, а також подальше забезпечення розвитку банківського сектору, збільшення капіталу на законодавчому рівні.

Ефективне застосування процесу реорганізації дозволяє банкам розвивати ринкові відносини банківської системи України, не менш важливий аспект, це фінансова стабільність, дотримання банками законодавчої бази України, дотримання нормативних актів НБУ, підвищення ліквідності та забезпечення платоспроможності [23].

Процес реорганізації банківської системи має на меті підвищення стійкості серед конкурентів комерційних банків, надійний та стабільний процес платіжної системи, захист інтересів вкладників та кредиторів на належному рівні, а найголовніше, це покращення фінансового стану банківської установи [37].

Під злиттям банківських установ слід розуміти, що відбувається об'єднання двох діючих банківських установ, внаслідок чого утворюється єдина економічна структура. Незважаючи на процес злиття діючих установ

акціонери все рівно зберігають власні права на акції, але вже в новоствореній установі [11]. Питання реорганізації банківської установи шляхом злиття займалися такі науковці, як П. Гохан, О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко та ін. П. Гохан розглядав дане поняття як об'єднання однієї діючої банківської установи до іншої діючої установи, які є різними за величинами [13].

О. В. Васюренко та О. М. Сидоренко розглядають реорганізацію банківської установи як припинення діяльності установи на добровільній або примусовій основі, а також зміна організаційно-правових форм банку. Також слід відмітити, що О. В. Васюренко і О. М. Сидоренко виділяють те, що при злитті діючих банківських установ відбувається передача майна, грошей, прав та обов'язків правонаступнику який створюється в результаті [7].

Процес реорганізації шляхом злиття є досить розгалуженим, адже в процес злиття залежить від різних критеріїв та факторів, узагальнено класифікацію злиттів (поглинань), які використовуються не тільки в економіці, а й в банківській системі (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 – Класифікація процесу злиття [26]

Критерії	Види злиття
Залежно від національного характеру	- державні злиття - міждержавні злиття
Залежно від інтеграції банків	- злиття на горизонтальній основі - злиття по вертикальній основі - злиття по родовій - злиття з можливістю розширення банківських продуктів
Залежно від відношення акціонерів до проведених операцій	- злиття на основі дружніх відносин - злиття на ворожих відносинах
В залежності від об'єднаного потенціалу банків	- злиття банківських установ в результаті чого об'єднуються активи реорганізованих банків, зобов'язання та капітал щонайменше двох банків. - злиття на фінансовій основі при яких об'єднані установи не є єдиною компанією, однак діє централізована фінансова політика.
В залежності від економічної основи та інтеграції корпоративних прав та обов'язків	- злиття установ зі створенням нової юридичної особи - злиття банківських установ з розширенням асортименту банківських продуктів - злиття на основі повного або неповного поглинання установ - злиття по прямій - злиття установ на основі обміну іменних акцій - злиття установ з можливістю приєднання активів за повною вартістю.

Отже, підсумовуючи підходи науковців щодо реорганізації банків шляхом злиття розрізняються, але суть даного питання залишається одним.

Доцільності процесу злиття є:

- підвищення рівня капіталізації;
- зниження витрат та собівартість банківських продуктів;
- зниження рівня ризикованості;
- збільшення конкурентоздатності;
- вихід на сучасних фінансовий ринок [21].

Реорганізація банків шляхом приєднання відбувається через припинення діяльності однієї діючої установи як юридичної особи, а також отримання іншим банком реорганізованого майна, передача коштів, корпоративних прав та обов'язків.

Даним питанням займалися такі науковці як: І. М. Вядрова, І. С. Кашка, В. Є. Волохата, Ю. П. Пащенко. І. М. Вядрова розглядає реорганізацію банків як зміну організаційно-правової форми банку в результаті чого здійснюється передача майна, грошей, прав та обов'язків до іншого банку [10, 9, 32]. І. С. Кашка вважає, що реорганізація відбувається через зміну організаційно-правової форми банку та є одним із видів корпоративних дій, в результаті чого припиняється робота одного чи декількох діючих установ та утворення одного чи декількох юридичних установ [19]. В. Є. Волохата, Ю. П. Пащенко розглядають поняття реорганізації аналогічно як І. М. Вядрова та І. С. Кашка.

Виділення як один із видів реорганізації характеризує процес перетворення банківської установи, та створення нової банківської установи в результаті процесу виділення та набуття створеним банком належних коштів, отримання майна від реорганізованого банку та набуття відповідних прав та обов'язків. Дослідженням даного виду реорганізації займалась О. В. Невмержицька, яка вважає, що реорганізацію банку шляхом виділення частини активів та пасивів банку інколи можна проводити з метою санації [25].

Реорганізація комерційного банку шляхом перетворення здійснюється на основі зміни організаційно-правової форми. Тобто, якщо банківська установа створена як товариство з обмеженою відповідальністю, то банк може реорганізуватися в закрите або відкрите акціонерне товариство. Даним питанням щодо реорганізації банківської установи займалися такі науковці як: О. І. Барановський, В. В. Корнєєва, О. О. Чуб, С. В. Гвардин, П. А. Гохан та Т. Г. Кубах. Саме ці науковці зійшлися до однієї думки, що приєднання це операція, яка направлена на приєднання домінуючої діючої банківської установи до іншої, внаслідок чого установи які були приєднанні, втрачають свою самостійність а також вимушені припинити свою роботу [22, 13].

Основні аспекти процесу реорганізації шляхом перетворення є:

- переорієнтація напрямків роботи;
- неприбуткова діяльність деяких філій;
- зміна менеджменту та капіталізації.

Останній вид реорганізації банківської установи є поділ, який передбачає припинення своєї роботи однієї діючої установи та передачу реорганізованого майна, реорганізованих коштів, прав та обов'язків у відповідних частках до банків, які були створені в результаті реорганізації цього банку шляхом поділу. Питанням реорганізації шляхом поділу займався науковець О. В. Коровайко. Вчений стверджував, що з моменту прийняття рішення учасниками щодо реорганізації юридичні особи, які підлягають процесу реорганізації, сприймаються як об'єкти, а не як суб'єкт правовідношення [18, 20].

Отже, підсумовуючи поняття реорганізації слід відмітити, що незважаючи на розбіжності розуміння науковців, суть поняття є досить зрозумілим. Задля збереження фінансового стану банківської установи здійснюється ряд операцій направлених на відновлення роботи банку, збереження акцій акціонерів банківської установи, збереження прав та обов'язків банку а також збереження банківської установи на фінансовому ринку. Головною причиною банкрутства банку є низький рівень капіталізації.

Саме з метою вирішення даної проблеми НБУ примушує невеликі банківські установи до реорганізації. Реорганізація банківської установи здійснюється лише за рішенням вищого органу комерційного банку, а саме НБУ або акціонерними учасниками. Якщо НБУ змушує банків вдаватися до дій реорганізації, то разом з цим застосовує санкції через порушення банківського законодавства [15].

Після проходження реорганізації банк, який змушений був припинити свою діяльність як юридична особа виключається з Республіканської книги реєстрів банків, валютних бірж а також інших кредитних установ та втрачають всі ліцензії, які були надані НБУ задля здійснення своєї діяльності.

Оздоровлення фінансового стану банківської установи дозволяє залишитися на фінансовому ринку та продовжувати свою діяльність в банківській системі. «Порятунок» банку дозволяє покращити економічний стан країни а також забезпечити конкурентоспроможність в банківській системі, що також позитивно відображається на економічному стані країни.

А саме реорганізовані банки ефективніше та активніше нарощують кредитний портфель. В сучасній умовах банківські установи потерпають від конкурентоздатності, в результаті чого знижується рівень дохідності.

1.2 Сутність та процедура ліквідації українських банків

З часів створення та заснування банківської системи в Україні вона проходить значно складний життєвих шлях. Адже, ефективна діяльність банківської системи є рушійною силою економіки країни. Задля підвищення економічного стану країни держава втручається в життєдіяльність банківських установ ще на ранніх етапах.

Банківська установа проходить складні етапи життєдіяльності, починаючи від отримання ліцензії до ліквідації установи з фінансового

ринку. А отже, банківська установа як і будь-яке підприємство не застраховано від ризиків, а отже не застрахована від банкрутства. В сучасних умовах деякі банки досі виходять з банківської кризи 2008-2009 років. На даний момент часу є достатня кількість банківських установ, які знаходяться в стадії ліквідації [23].

Ліквідація банківської установи може позитивно відобразитися на економічному стані країни. Адже виводячи банк з ринку, по-перше зменшуються витрати на реорганізацію або підтримання діяльності установи, по-друге зменшується навантаження на органи регулювання. Звільняючи фінансовий ринок від неплатоспроможних банківських установ дозволяє іншим банківським установам фінансово оздоровитися [24].

Незважаючи на позитивні явища ліквідації є також інша сторона медалі. А саме:

- зменшення доходів країни від продажу банківських послуг;
- зменшення доходів від продажу акції та інших цінних паперів;
- зниження конкурентоспроможності;
- заважає НБУ стабілізувати грошову одиницю [17].

Над питанням банкрутства та ліквідації банківських установ займалися зарубіжні науковці, такі як: Р. Брейли, Є. Брігхем, С. А. Горіна, А. Грошеллі, С. Майерс, Є. Нікбахта та інші, а також вітчизняні: В. М. Гейц, О. Д. Вовчак, О. В. Васюренко, Ю. В. Ващенко, С. Н. Козьменко, А. М. Мороза, С. В. Науменкова та інші.

Перш ніж ліквідувати банківську устанovu та відкликати банківську ліцензію, НБУ надає певну програму щодо «оздоровлення» фінансового стану банківської установи.

По-перше НБУ вводить тимчасову адміністрацію строком до одного року з можливістю продовжити ще на рік у разі істотної загрози платоспроможності банку, а саме:

- порушення умов НБУ на законодавчій основі;

- зменшення розміру регулятивного капіталу банківської установи на 30% протягом останнього півріччя;
- недотримання умов щодо невиконання банком прострочених зобов'язань протягом 15 робочих днів;
- проведення прихованих рахунків, активів, реєстрів, звітів або документів;
- наявність відкритої конфліктної ситуації серед керівників банку [33, 16].

Застосовані дії тимчасової адміністрації направлені на покращення та підвищення платоспроможності, ліквідності, збільшення дохідної частини банку, покращення активної частини банку, також найважливіше, покращення фінансового стану за рахунок коштів інвесторів або учасників. На досягнення поставлених цілей проблемному банку надається строк в розмірі 180 днів. Після закінчення визначеного строку направлено на «оздоровлення» фінансового стану, НБУ зобов'язаний прийняти рішення щодо подальшої дієздатності проблемного банку. Отже, НБУ за проведеним аналіз діяльності тимчасової адміністрації визначає надати банківській установі статусу неплатоспроможності та ліквідувати банківську установу з фінансового ринку або визнати, що банк здатен продовжувати свою діяльність [30].

Процес «оздоровлення» фінансового стану банківської установи та процес ліквідації є тривалим та складним за своєю структурою. Виявивши проблемні аспекти установи держава намагається з всіх сил утримати банківську установу на фінансовому ринку. Визнавши проблемний банк держава ретельніше наглядає та регулює установи, надаючи певні умови задля покращення фінансового стану. Але важливо пам'ятати, що в ході ліквідації банківської установи, необхідно взяти до уваги інтереси вкладників та клієнтів. Адже важливою запорукою банківської установи є постійний потік клієнтів, а отже довіра з боку вкладників. Тому важливим аспектом є

ефективно забезпечити процедуру ліквідації на законодавчому рівні та відповідною організацією [30, 31].

Банківська установа може бути ліквідована у разі визнанні її неплатоспроможним. До процесу ліквідації кредитної установи, необхідно спочатку визнати та віднести до категорії проблемних банків, у разі не досягнення відповідного результату, НБУ визнає банк неплатоспроможним. Згідно з ЗУ «Про банки і банківську діяльність» НБУ приймає рішення щодо відкликання ліцензії та ліквідацію банківської установи за пропозицією Фонду. Банк може бути ліквідованим у двох випадках:

- за рішенням акціонерів (власників) банку;
- за прийнятим рішенням Національного банку України [35].

Ліквідація банківської установи за прийнятим рішенням акціонерів (власників) здійснюється відповідно до законодавства України про господарські товариства, з урахуванням всіх можливих нюансів, передбачених ЗУ «Про банки і банківську діяльність» та за прийнятим рішенням Національного банку України.

Визнавши банк неплатоспроможним та згідно з рішенням власників банку щодо ліквідації вкладники отримують право на отримання відповідної суми відшкодування коштів за рахунок коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Але відшкодування вкладів здійснюється лише після затвердження прийнятого рішення щодо відкликання банківської ліцензії, а також ліквідації. ФГВФО завершує процес відшкодування коштів вкладникам банку з моменту внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб запису про ліквідацію банківської установи [50].

Ліквідація банківської установи може бути примусовою за умовами:

- виявлення в банківській установі прострочених платежів або взагалі не проведення певних платежів;
- зниження життєво необхідних економічних нормативів;
- зниження ліквідності та платоспроможності;

- якщо банківська установа протягом тривалого часу знаходить під впливом тимчасової адміністрації або знаходиться в тривалому періоду процесу «оздоровлення» фінансового стану;

- процес «оздоровлення» не дає бажаних результатів або взагалі не виконується [43].

Згідно з ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» відомості про фінансове становище банківської установи перестають бути конфіденційними чи становити банківську «таємницю».

Негативним явищем даної процедури є те, що припиняються всі повноваження органів управління банком, а також всі уповноваження переходять до влади ФГВФО.

У разі прийняття рішення щодо ліквідації банківської установи, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зобов'язаний оприлюднити рішення відповідно до процесу ліквідації, а також повідомити кредиторів та вкладників коштів про передачу ліквідованих активів та зобов'язань іншому діючому банку. В той же час, отримавши статус неплатоспроможного банку а також розпорядження щодо ліквідації, банк повинен надати список всіх вкладників та передати до ФГВФО.

Процес ліквідації проводиться на підставі рішення Національного банку України та за згодою Фонду.

Фонд вносить НБУ пропозицію щодо відкликання банківської ліцензії а також процес ліквідації відповідно до плану врегулювання [31]

Відкликання банківської ліцензії здійснюється протягом 5 діб з дня отримання пропозиції ФГВФО про ліквідацію банківської установи. Отримавши рішення щодо відкликання ліцензії та ліквідацію Фонд розпочинає процес ліквідації, за умовами який повинен завершитись за відведений рік починаючи з дня прийняття рішення.

Оприлюднивши рішення про ліквідацію банківської установи та попередньо зіставивши список вкладників, Фонд розпочинає здійснювати виплати за відшкодуванням вкладникам. В той же час, вкладники грошових

коштів отримують право на отримання відповідної суми відшкодування грошових коштів за рахунок коштів ФГВФО, але сума відшкодування залежить від граничного розміру відшкодування коштів за вкладами після оприлюднення прийнятого рішення [30].

Наступним етапом Фонд завершує виплату за відшкодування коштів за вкладниками та вносить неплатоспроможну банківську установу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб запис про ліквідацію з фінансового ринку. За умовами ліквідації запис до Єдиного державного реєстру здійснюється відразу після закінчення відшкодування коштів за вкладниками.

Підсумовуючи питання ліквідації банків України, слід узагальнити поетапно процедуру дій здійснення ліквідації банківської установи з фінансового ринку зображено на рисунку 1.2.

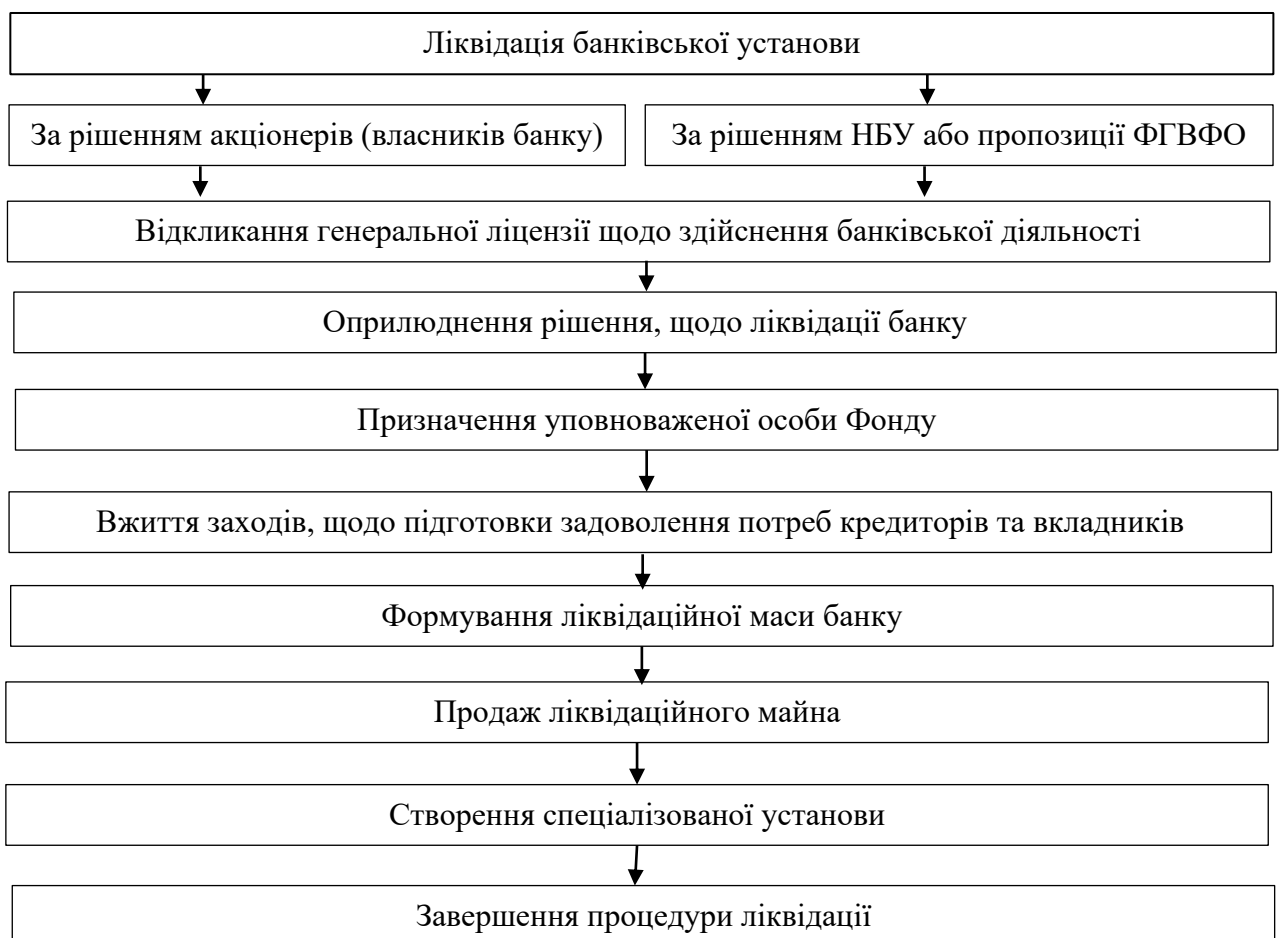

Рисунок 1.2 - Етапи здійснення ліквідації банку [24]

Наведений рисунок 1.2 дає чітко зрозуміти дії НБУ, ФГВФО та акціонерів у разі визнання банку неплатоспроможним. А також чітко зображені дії з боку державних органів, щодо виходу банку з фінансового ринку.

2. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ БАНКІВ

2.1 Аналіз процесу реорганізації банківських установ України

З початку заснування банківської системи, банківські установи не мали проблем з фінансовими ресурсами, з ліквідністю банківської установи, з капіталізацією та проблем серед конкурентів на фінансовому ринку. Починаючи з 1995 року в банківській системі переважно були комерційні банки з достатнім статутним капіталом для здійснення банківських операцій. З розвитком банківської установи розвивалось конкуренція серед банківських установ. А отже, серед банків велась боротьба за кошти клієнтів, але позичальником на той час виступала держава [43].

Банківська діяльність мала значний попит з боку клієнтів, а отже Кабінет Міністрів України не допускав потребуєчих банків до занепаду. Причиною занепаду банківської установи є:

- агресивна кредитна стратегія банку;
- значна увага на обсязі великих кредитів, які не підтвержені реальними заставами;
- низька якість банківських продуктів;
- низький рівень платоспроможності банківської установи.

Актуальність проблеми стосується не лише великих комерційних банків, а й всі інші банківські установи. Всі заходи з боку держави спрямовані по-перше на зниження витрат, зниження чисельності штату працівників, продаж активів, а також призупинення виплат дивідендів, покращення роботи менеджменту банківської установи. Якщо всі спрямовані дії не дають бажаного результату для продовження самостійної банківської діяльності, то держава змушена вдатися до процесу реорганізації [17, 18].

Ефективні дії спрямовані державою здатні вивести банківську установу на новий рівень конкурентоспроможності, досягнення стабільності в

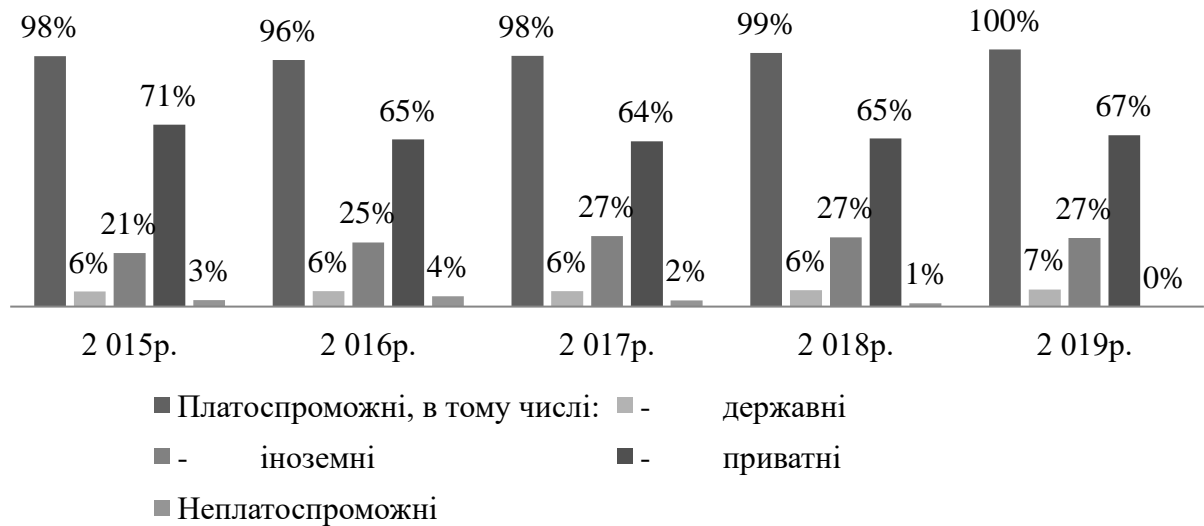
фінансовій сфері, виведення банку з статусу проблемного банку, дотримання законодавчої бази України, дотримання нормативно-правової бази, підвищення ліквідності а також платоспроможність. Аналізуючи банківську систему доцільно провести загальний аналіз за 5 років.

Таблиця 2.1 - Структура комерційних банків за період 2015-2019 рр.
[27]

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Платоспроможні, в тому числі:	117	96	82	77	75
- державні	7	6	5	5	5
- іноземні	25	25	23	21	20
- приватні	85	65	54	51	50
Неплатоспроможні	3	4	2	1	0

Аналізуючи таблицю 2.1, можемо сказати, що в період з 2015 року по 2019 рік кількість банків значно зменшився. Зменшення відбулося серед всіх зареєстрованих установ, а саме: платоспроможні банки, державні, іноземні, приватні а також неплатоспроможні. Зменшення кількості діючих установ було зумовлено запровадженою банківською реформою. Адже у 2014 році держава запровадила у дію банківську реформу щодо «очищення» банківської системи від проблемних та неплатоспроможних установ. Даний процес спрямований на покращення стану не лише банківської системи а й взагалом економічного стану країни з боку банківського сектору. У ході дії даної реформи було виявлено 3 неплатоспроможні банки в 2015 році, в 2016 році НБУ виявив 4 неплатоспроможні банки, в 2017 році – 2 банки, в 2018 р. – 1 банк, лише за 2019 рік НБУ не виявив неплатоспроможних банків. Отже, зменшення кількості неплатоспроможних банків, свідчить про дотримання ними законодавчої бази, дотримання нормативно-правових актів.

Зміни кількості установ доцільно розглянути через показник питомої ваги відповідної установи до загально зареєстрованих установ (рис. 2.1). За наведеним рисунком чітко бачимо питому вагу кожної зареєстрованої установи відповідно до їх статусу як юридична особа.

Рисунки 2.1 – Питома вага діючих установ за період 2015-2019 рр. [48]

Проаналізувавши сучасний стан структури банківської системи, слід детально розглянути стан банківської системи на наявність реорганізованих банків та на наявність банків, в яких за рішенням НБУ було відкликано ліцензії. Стан банківської системи наведено за таблицею 2.2.

Таблиця 2.2 – Показники реорганізації банків [34]

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Реорганізовані банки	1	-	1	2	1
Банки, в яких відкликано ліцензії	44	19	16	6	1

Аналізуючи таблицю 2.2 слід зазначити, що кількість реорганізованих банків та банків, в яких відкликано ліцензії нерівномірно зменшується. Отже, за 2015 рік за рішенням НБУ було відкликано ліцензії у 44 банківських установах, але серед них лише в одному банку було відкликано ліцензію шляхом реорганізації. Станом за 2016 рік НБУ відкликав лише 19 ліцензій, та жодного шляхом реорганізації. За 2017 рік 15 банківських установ втратили банківську ліцензію через неплатоспроможність та 1 банк втратив ліцензію через реорганізацію установи. У 2018 році 6 банківських установ втратили ліцензії, але з них дві установи реорганізувалися. Станом на 01.01.2020 року в

Україні було відкликано ліцензію в одній банківській установі шляхом реорганізації.

Для повного розкриття поняття реорганізації слід навести приклад даного процесу шляхом приєднання.

АТ «Укрсоцбанк» український банк, який проіснував на фінансовому ринку 28, який є лідером на ринку за кількістю обсягів активів, наданих кредитів та депозитів, а також лідер за кількістю клієнтів, діючих відділень та банкоматів.

Укрсоцбанк належить до приватної інвестиційної холдингової групи АВН Holdings S.A. (АВНН), який знаходиться у Люксембурзі. АВН Holdings S.A має інвестиції у фінансові установи в таких країнах як: Україна, Білорусь, Росія, Казахстан та Нідерланди, а також має філії компанії на Кіпрі та у Великобританії. Український банк АТ «Альфа-Банк» входить до групи активів АВНН [29].

Отже, 10 вересня 2019 року за рішенням загальних зборів акціонерів банку АТ «Укрсоцбанк» та за рішенням акціонерів банку АТ «Альфа-Банк» було прийнято рішення щодо проведення реорганізації АТ «Укрсоцбанк» приєднавши до АТ «Альфа-Банк».

Згідно норм ЗУ «Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків» та інших нормативно-правових актів, АТ «Альфа-Банк» стає правонаступником майна, прав та обов'язків за договорами та угодами, укладеними АТ «Укрсоцбанк» . З моменту приєднання банку АТ «Укрсоцбанк» до банку АТ «Альфа-Банк», АТ «Альфа-Банк» стає стороною в договорах та угодах [35].

За даними НБУ, станом на 01.01.2019 року розмір загальних активів Альфа-Банк становить 69,41 млрд грн., Укрсоцбанк – 42,24 млрд грн..

З 15 жовтня 2019 року АТ «Альфа-Банк» офіційно став правонаступником реорганізованого банку, адже відповідно до законодавства реорганізований банк повинен протягом 5 днів передати права та обов'язки правонаступнику.

У ході процесу реорганізації АТ «Альфа-Банк» збільшив статутний капітал на 16,55 млрд грн. та становить 28,78 млрд грн. в кінцевому результаті реорганізації. Також було прийнято рішення щодо конвертації простих акцій АТ «Укрсоцбанку». Отже, у процесі приєднання 1 проста акція Укрсоцбанку конвертується в 1 просту акцію Альфа-Банку. Станом на кінець процесу реорганізації АТ «Укрсоцбанк» отримав 165464971824 простих іменних акцій єдиного акціонера Укрсоцбанку, вартістю 0,10 грн, загальною вартістю 16,55 млрд грн. Альфа-Банку, що становить 57,6006% від статутного капіталу АТ «Альфа-Банку».

Рішення щодо реорганізації АТ «Укрсоцбанк» повинно бути оголошено згідно з умов договору. Після оприлюднення рішення реорганізований банк мусить надати повну інформацію кредиторам про зміни реквізитів для погашення заборгованості, а також повідомити вкладникам про зміни реквізитів.

Отже, підсумовуючи питання реорганізації банківської установи слід узагальнити необхідність реорганізації банків були зумовлені задля:

- забезпечення фінансової стабільності;
- розвиток банківської установи на фінансовому ринку;
- зміни форми власності (державна, приватна, колективна або змішана);
- дотримання банком законодавчої бази та нормативних актів Національного банку України;
- забезпечення платоспроможності;
- підвищення та покращення ліквідності комерційних банків [37].

Банківська система України є дворівневою. Відповідно до цього НБУ має всі повноваження та право на здійснення заходів регулювання та нагляду за діяльністю банківської установи. Дане право НБУ зменшує навантаження на управління та контроль за процесом реорганізації або ліквідації (банкрутства) банків.

Отже, проаналізувавши банківську систему слід зазначити, що з розвитком банківської системи, розвиваються проблеми банків. Найбільшою

проблемою в даний момент часу залишається проблеми фінансової стійкості банку на фінансовому ринку, а також зниження конкурентоздатності банківської установи. Адже втрата довіри клієнтів, та самих клієнтів приводить до не отримання прибутку від кредитної діяльності банку, а отже призводить неплатоспроможності банківської установи. Задля утримання банку на фінансовому ринку, держава запроваджує заходи реорганізації з метою покращення діяльності банку, перш ніж відкликати в нього банківську ліцензію та виключити з книги Реєстрів.

Реорганізовані банківські установи мають значний вплив на конкурентоздатність серед інших банків на фінансовому ринку. Адже залучивши більшу кількість клієнтів банк отримує більший прибуток від проведених операцій, а отже держава отримує більше прибутку від діяльності реорганізованого банку, ніж від проблемного банку.

2.2 Статистичний аналіз ліквідації банків країни

Ліквідація банку з фінансового ринку здійснюється на законодавчій основі. Процес виведення банку з фінансового ринку повинен враховувати інтереси та скарги кредиторів та вкладників грошових коштів. Отже, ліквідація банківської установи здійснюється на основі двох законів України, а саме: Закон « Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та ЗУ «Про банки і банківську діяльність» [15].

Стан банківської системи з її розвитком постійно змінюється, адже держава постійно вносить зміни до законодавчої та нормативно-правової бази України. Процес ліквідації повинен супроводжується фактором недотримання банком запроваджених державою заходів. Перш ніж вивести банк з фінансового ринку, держава намагається утримати установу запровадженими заходами. Виявивши за визнавши банк проблемним держава

запроваджує процес реорганізації установи. За даним процесом держава здійснює більш чіткий контроль за його діяльністю. Процес реорганізації спрямований на покращення фінансового стану банку та налагодження управління менеджменту та маркетингу. У разі не отримання очікуваного результату НБУ змушений присвоїти банку статус «неплатоспроможний». Визнавши банк не тільки проблемним а й неплатоспроможним Національний банк України надає наказ на відкликання генеральної ліцензії про здійснення банківської діяльності, та виведення банку з фінансового ринку [23].

Аналізуючи стан банківської системи, слід детально розглянути динаміку ліквідованих банків. Адже з моменту запровадження в дію реформу щодо «очищення» банківської системи від неплатоспроможних банків відбулося зменшення загальної кількості діючих установ. А також у ході дій реформи з кожним роком постійно змінювалися статистичні дані щодо проблемних банків та неплатоспроможних банківських установ. Тому слід навести динаміку змін ліквідованих банків за протягом 2014 – 2018 рр.

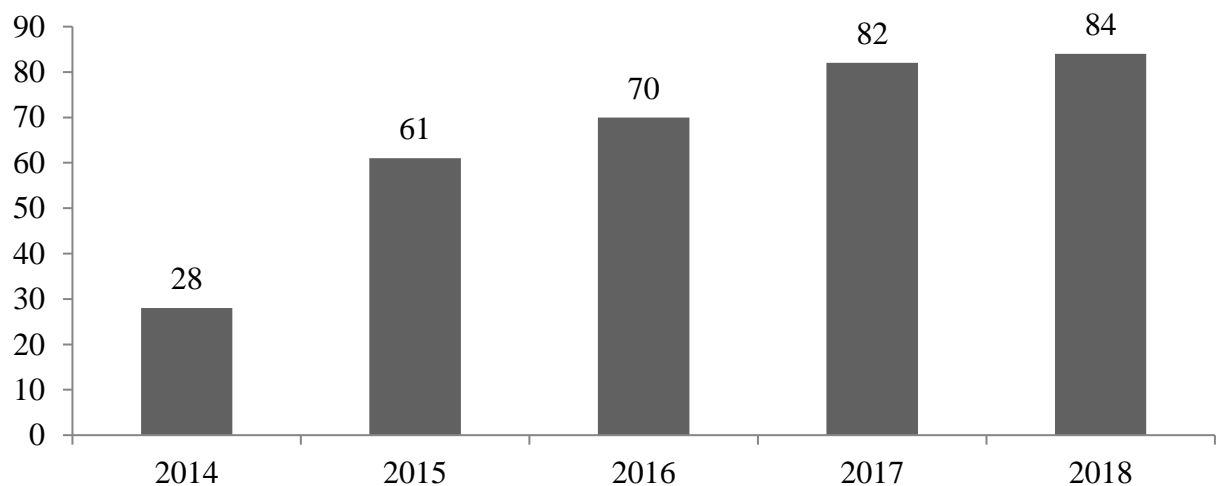

Рисунок 2.2 – Динаміка кількості ліквідованих банків у період 2014 – 2018 рр. [44, 45, 46]

За наведеним рисунком 2.2 спостерігаємо збільшення кількості ліквідованих банків. Причиною ліквідації банків було зумовлено недотримання нормативно – правових актів, у результаті чого відсутність

фінансової стабільності та в кінцевому результаті відкликання банківської ліцензії.

Визнавши банк неплатоспроможним та відкликавши банківську ліцензію необхідно проаналізувати дані про вклади фізичних осіб протягом 2015-2019 рр.

Таблиця 2.3 – Показники діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2015-2019 рр. (млн. грн.) [38, 39, 40, 41, 42]

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Кількість вкладників, тис. осіб	44,7	41,1	41,0	40,7	43,3
Сума вкладів фізичних осіб, млн грн	362,3	382,1	413,8	438,4	474,5
Сума можливого відшкодування, млн грн	191,9	203,3	238,0	259,4	290,9

За таблицею 2.3 слід зазначити, що незважаючи на зменшення кількості учасників кількість вкладників збільшилася. Отже, зі зниженням банків укріплюються попит на великі та популярні банківські установи. Збільшення кількості вкладників значно впливає на фінансовий стан банківської системи, адже збільшується сума вкладів фізичних осіб, а отже збільшується сума можливих відшкодувань ФГВФО.

За наведеними даними з 2015 року до 2019 року кількість вкладників зменшилась з 44,7 тис. осіб до 43,3 тис. вкладників. Рівномірне зменшення відбулося в період з 2015 року по 2018 рік, але з 2018 року кількість вкладників збільшилась майже на 2,6 тис. осіб. Зменшення кількості вкладників свідчить про недовіру до банківської установи та відповідно до загальної банківської системи. Адже зменшення діючих установ є головною причиною недовіри вкладників фізичних та юридичних осіб. За аналізований період сума вкладів фізичних осіб за наведений період збільшилась з 362,3 млн грн до 474,5 млн грн, сума можливого відшкодування збільшилась на 99 млн грн.

Важливим етапом процесу ліквідації є виплата відшкодування коштів фізичних осіб. В табл. 2.4 наведені рахунки вкладників щодо виплати відшкодування.

Таблиця 2.4 – Показники виплати відшкодування вкладникам в період 2014-2019 рр., млн грн. [31]

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Нарахована сума відшкодування	9,55	28,43	8,13	6,56	1,31
Фактично отримано коштів	8,46	22,74	11,66	7,01	0,98
Залишок коштів, не отриманий вкладниками	1,20	6,80	3,26	3,39	3,71

Аналізуючи таблицю 2.4, можемо відмітити, що в період 2014 – 2015 рр. відбуваються різкі зміни. Адже нарахована сума відшкодування в 2014 році становила 9,55 млн грн, то в 2015 році дана сума становить вже 28,43 млн грн. З 2015 року нарахована сума відшкодування поступово зменшується. Зменшення даного показника зумовлено зменшенням кількості вкладників. Аналогічну ситуацію відображає показник фактично отриманих коштів. В загальному результаті відбувається зменшення на 7,48 млн грн. Показник залишку коштів, не отриманий вкладниками нерівномірно коливається в межах від 1,20 млн грн до 6,80 млн грн.

Не менш важливим фактором завершення процесу ліквідації установи є врахування потреб вкладників, а саме виплата відшкодування. Отже, наведемо динаміку коштів, які були виплачені вкладникам по закінченню процесу виведення банку з фінансового ринку (рис. 2.3).

Аналізуючи наведену динаміку варто зазначити, що сума коштів, які були виплачені вкладникам постійно зростали. А отже, з 2015 року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб з кожним наступним роком збільшував суму виплат вкладникам.

Отже, процес ліквідації може бути зумовлений у разі не отримання бажаного результату від процесу реорганізації. Дані дії регулюються двома законами України, а отже здійснюється ефективно.

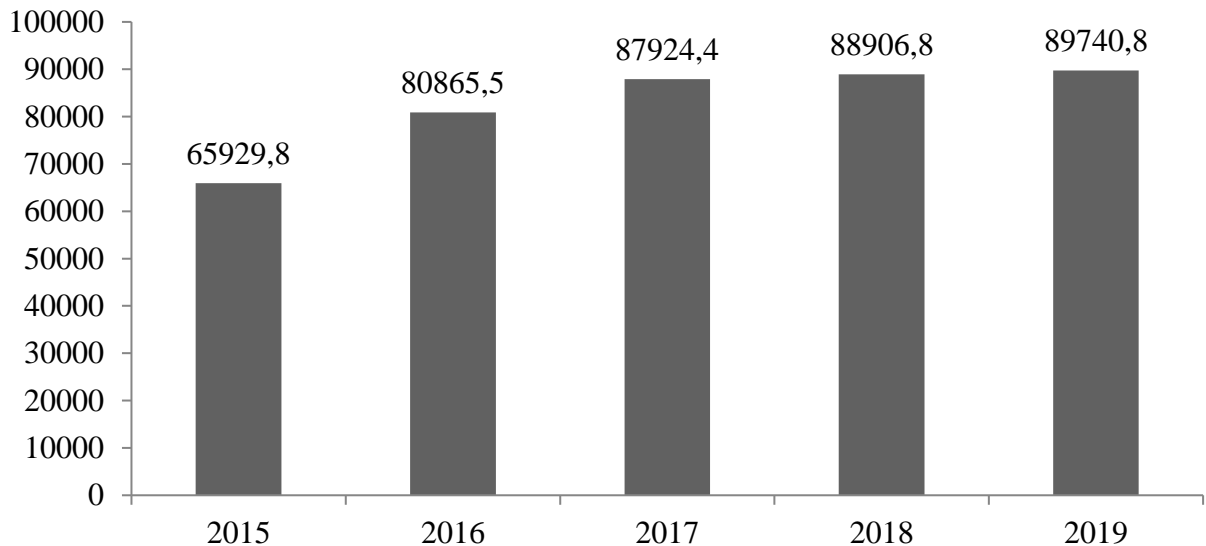

Рисунок 2.3 – Кошти, виплачені вкладникам в період 2015-2019 рр. [31]

Незважаючи на зменшення кількості діючих банків кількість вкладників лише збільшилось. Дане явище говорить про те, що в фізичних осіб зникає недовіра до банків.

Отже, підсумовуючи питання ліквідації банків України з фінансового ринку, слід зробити певні висновки.

По-перше, з 2015 року відбулося зменшення кількості діючих установ, що стало причиною зменшення кількості учасників вкладів. А також, зменшення банків попит користування діючими установами через недовіру до банківської установи.

По-друге, у ході дії запровадженої банківської реформи відбулося «очищення» банківської системи від проблемних та неплатоспроможних банків. З початку дії даної реформи, а саме з 2014 року в Україні збільшувалася кількість ліквідованих банків.

Також слід зазначити, що сума загальних вкладів поступово збільшувалась протягом 2015-2019 рр. відповідно збільшувалась сума можливого відшкодування, та збільшувалась сума коштів, які були виплачені вкладникам.

ВИСНОВОК

Важливим фактором розвитку банківської системи є утримання державою банківської установи. В сучасних умовах банкам важко утриматися на фінансовому ринку, а найважче «вижити» серед конкурентів. Адже головною проблемою банківської установи є фінансова стабільність та ліквідність установи. Важливим аспектом розвинутої банківської системи – це найменша кількість проблемних банків та відсутність неплатоспроможних банків.

Розвиваючи банківську систему держава запроваджує відповідні заходи задля «оздоровлення» банківської установи. А саме запровадження процесу реорганізації у разі виявлення проблемного банку та запровадження процесу ліквідації у разі виявлення неплатоспроможного банку. Направлені дії з боку держави підкріплені законами України.

Підсумовуючи процес реорганізації, слід зазначити, що існує декілька шляхів «оздоровлення» банківської установи. За проведеним аналізом процесу реорганізації в сучасних умовах було проведено процес реорганізації банківських установ шляхом приєднання. Лише одна банківська установа була реорганізована шляхом приєднання за спрощеною системою. Аналізуючи банківську систему в період з 2015-2019 рр. в Україні спостерігалось зменшення кількості проблемних банків, але слід зазначити значне зменшення банківських установ, яким було відкликано банківську ліцензію.

Отже, аналізуючи процес ліквідації, слід зазначити, що процес є складним та довготривалим. Адже перш ніж відкликати ліцензію держава запроваджує відповідні заходи задля покращення фінансового стану банку. У разі не отримання очікуваних результатів НБУ приймає рішення щодо ліквідації банку з фінансового ринку. Важливим аспектом ефективного виходу установи з ринку є урахування потреб вкладників та кредиторів на

законодавчому рівні. Процес ліквідації регулюється двома основними законами України.

За період 2014-2019 рр. в Україні значно зменшилась кількість діючих установ. Головною проблемою діяльності банку є існування серед конкурентів та дотримання законодавчої та нормативно-правової бази. Значний вплив на зменшення кількості установ стало запровадження в дію банківської реформи, щодо «очищення» банківської системи від «нездорових» банків. Зменшення кількості установ зумовило зменшення кількості вкладників. Адже дані дії призвели до недовіри вкладника до установи, а отже в цілому до банківської системи. Незважаючи на зменшення кількості вкладників відбулося збільшення суми вкладів фізичних осіб.

Отже, підсумовуючи дане питання слід відмітити, що процес ліквідації може позитивно та негативно відобразитися на діяльності банківської системи. Адже вирішуючи проблему з неплатоспроможним банком з'являються інші проблеми пов'язані з вкладниками даного банку, тому важливо регулювати дане питання на законодавчому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналіз банківської діяльності / [А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.] ; за ред. А. М. Герасимовича. – [2-ге вид.]. – К. : КНЕУ, 2006. – 600 с.
2. Банки, вилучені з Державного реєстру банків України / [підгот. О. Сілецька] // Вісник Національного банку України. – 2019. – № 8 (162). – С. 61– 62.
3. Банківський нагляд. Фінансовий стан банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm.
4. Банківські ліцензії [Електронний ресурс] // НБУ. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/lic-bank>.
5. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту / Є. Ф. Брігхем ; пер. з англ. – Київ : Молодь, 1997. – 1000 с
6. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація [Текст]: Монографія / З. М. Васильченко. – К.: Кондор, 2004. – 528 с.
7. Васюренко О. В. Банківські операції : навчальний посібник / О. В. Васюренко. – К. : Знання, КОО, 2000. – 243 с
8. Вовчак О. Д. Банківська справа : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин. – Львів : Новий світ, 2008. – 559 с.
9. Волохата В. Є. Реорганізація та реструктуризація банків в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів [Текст] / В. Є. Волохата, Ю. П. Пащенко // Молодий вчений. – 2014. - № 11(14). – С. 46-50.
10. Вядрова І. М. Реорганізація та реструктуризація комерційних банків: [Текст] Спец. 08.04.01: Дис. канд. екон. наук: - фінанси, грошовий обіг і кредит / Вядрова І.М. // Українська академія банківської справи Національного банку України. - Суми, 2001. - 200 с.

11. Галіцейська Ю. М. Злиття банків як один з методів консолідації капіталу / Ю. М. Галіцейська // Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції до 30-ти річчя факультету банківського бізнесу ТНЕУ „Становлення і розвиток банківської системи України в умовах ринкових перетворень в економіці”. / [відп. за вип. Ткачук В.О.] – Тернопіль : Астон, 2008. – С. 34–35
12. Горбатюк Л. А. Ринок злиттів і поглинань у банківському секторі України: сучасний стан і перспективи розвитку [Текст] / Л. А. Горбатюк // Бізнесінформ. – 2014. - № 5. – С. 352–357.
13. Гохан Патрик А. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний [Текст] / Патрик А. Гохан; Пер. с англ. – 4 изд. – М.: Альпина Паблишерз, 2010. – 741 с.
14. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
15. Закон України «Про банки і банківську діяльність» №2121– III від 7.12.2000 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Урядовий кур’єр. – 2001. – № 8. – С. 5–13.
16. Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20.09.2001 р. № 2740–III / Верховна Рада України. – Офіц. вид. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.org.ua/ua/zakonod.html>
17. Карась П. М. Банківська система: навчальний посібник [Текст] / П. М. Карась, Н. В. Приходько, О. В. Пащенко, Л. О. Гришина. – Херсон: ОЛДШЛЮС, 2015. – 292 с.
18. Качан Х. І. Теоретико-концептуальні засади банківської системи [Текст] / Х. І. Качан // Науково-інформаційний вісник. – 2014. – № 10. – С. 245-250.
19. Кашка І. С. Реорганізація комерційних банків на сучасному етапі [Текст] / І. С. Кашка // Інституційний репозитарій Державного вищого

навчального закладу «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». – 2010. – №5. – С. 226–232.

20. Копилюк Н. Ю. Механізм реорганізації банків у умовах фінансової нестабільності [Текст] / Н. Ю. Копилюк : дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.08 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Н. Ю. Копилюк. – Львів, 2013. – 221 с.

21. Корнеєва О. Г. Злиття та поглинання як напрям підвищення капіталізації банків України [Текст] / О. Г. Корнеєва // Ефективна економіка. – 2014 – №4. – С. 156-160.

22. Корнеєв В. Банківський сервіс на ринках залучення і розміщення капіталу / В. Корнеєв // Банківська справа. – 2006. – № 1. – С. 82–93.

23. Кузнецова С. А. Банківська система [Текст] : навч. посіб. / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська; за ред. С. А. Кузнецової. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 400 с.

24. Міщенко В. Ліквідність банківської системи : економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу / В. Міщенко, А. Сомик // Вісник НБУ. – 2008. – № 11. – С. 6–10.

25. Невмержицька О. В. Обґрунтування системної реструктуризації комерційних банків України [Електронний ресурс] / О. В. Невмержицька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 633. – С. 486-490. – Режим доступу : http://vlp.com.ua/files/70_0.pdf.

26. Однороженко Т. В. Класифікація процесів злиття та поглинання у банківському секторі / Т. В. Однороженко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.

27. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

28. Офіційний сайт банку АТ «Альфа-Банк» [Електронний ресурс] // АТ "Альфа-Банк". – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrsotsbank.com/>.

29. Офіційний сайт банку АТ «Укрсоцбанк» [Електронний ресурс] // АТ "Укрсоцбанк". – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrsotsbank.com/>.

30. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу до сайту : <http://www.bank.gov.ua>.

31. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. – Режим доступу до сайту <http://www.fg.gov.ua/>

32. Пащенко Ю. П. Застосування зарубіжного досвіду реорганізації та реструктуризації банків для оптимізації банківської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / Ю. П. Пащенко // Ефективна економіка. – 2015. – № 12. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4635>.

33. Пащенко Ю. П. Застосування зарубіжного досвіду реорганізації та реструктуризації банків для оптимізації банківської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / Ю. П. Пащенко // Ефективна економіка. – 2015. – № 12. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4635>.

34. Перелік реорганізованих банків України [Електронний ресурс] // НБУ. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=70716990&cat_id=40270

35. Про затвердження Положення про особливості реорганізації банку за рішенням його власників [Електронний ресурс]: постанова Правління НБУ: прийнята 27 червня 2008 р. № 189 / Національний банк України. – Офіційний текст – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0845-08>.

36. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : закон України : прийнятий 23.02.2012 р. № 4452-VI / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до закону : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.

37. Реорганізація та реструктуризація комерційних банків : навч. посіб. / [В. І. Міщенко, А. В. Шаповалов, В. В. Салтинський, І. М. Вядрова]. – К. : Знання, КОО, 2002. – 216 с.
38. Річний звіт ФГВФО [Електронний ресурс] // ФГВФО. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/_2014.pdf.
39. Річний звіт ФГВФО [Електронний ресурс] // ФГВФО. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/_2015.pdf.
40. Річний звіт ФГВФО [Електронний ресурс] // ФГВФО. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/_2016.pdf.
41. Річний звіт ФГВФО [Електронний ресурс] // ФГВФО. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/_2017.pdf.
42. Річний звіт ФГВФО [Електронний ресурс] // ФГВФО. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.fg.gov.ua/images/docs/reports/_2018.pdf.
43. Розвиток банківської системи України, як основа реалізації стратегії економічного зростання: монографія / [О.В. Дзюблюк, Б.П. Адамик, Г.Р. Балянт та ін.]; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2010. – 384 с.
44. Сайт ФГВФО. Завершена ліквідація. URL: <http://www.fg.gov.ua/not-paying/completed> (дата звернення: 10.08.2019).
45. Сайт ФГВФО. Банки, ліквідовані фондом. URL: <http://www.fg.gov.ua/not-paying/bankylividovani-fondom> (дата звернення: 10.08.2019).
46. Сайт ФГВФО. Банки, що ліквідуються. URL: <http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation> (дата звернення: 10.08.2019)
47. Стратегія Національного банку України щодо реструктуризації та реорганізації банків у стані фінансової скрути [Електронний ресурс]: прийнятий від 01.12.1998 р. / Правління Національного банку України. – Офіційне видання. Режим доступу: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0502500-98.

48. Стратегія Національного банку України щодо реструктуризації та реорганізації банків у стані фінансової скрути [Електронний ресурс]: прийнятий від 01.12.1998 р. / Правління Національного банку України. – Офіційне видання. Режим доступу: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0502500-98.

49. Чайковський Я. І. Реорганізація банків як напрямок реформування банківської системи України [Текст] / Я.І. Чайковський // Наукам молода. – 2015. - №23. – С. 212-219.

50. Шаповалова С. М. Формування організаційної структури банку в сучасній економіці [Текст] / С. М. Шаповалова, А. С. Шаповалова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2014. – №1. – С. 201-207.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Теоретичні підходи щодо трактування процесу реорганізації

Автор	Визначення	Процес реорганізації
П. А. Гохан	Злиття - це об'єднання однієї діючої банківської установи до іншої діючої установи, які є різними за величинами.	Злиття
О. В. Васюренко О. М. Сидоренко	Злиття – це припинення діяльності установи на добровільній або примусовій основі, а також зміна організаційно-правових форм банку	
І. М. Вядрова	Приєднання – це зміна організаційно-правової форми банку в результаті чого здійснюється передача майна, грошей, прав та обов'язків до іншого банку	Приєднання
І. С. Кашка	Приєднання – це процес реорганізації, що відбувається через зміну організаційно-правової форми банку та є одним із видів корпоративних дій, в результаті чого припиняється робота одного чи декількох діючих установ та утворення одного чи декількох юридичних установ	
В. Є. Волохата Ю. П. Пащенко	Приєднання – це процес реорганізації, що передбачає зміну організаційно-правової форми банку, в результаті чого припиняється робота одного чи декількох діючих установ та утворення одного чи декількох юридичних установ	
О.В. Невмержицька	Виділення – це процес реорганізації банку шляхом виділення частини активів та пасивів банку інколи можна проводити з метою санації.	Виділення
О. Барановський В. В. Корнєєва О. О. Чуб С. В. Гвардин П. А. Гохан Т. Г. Кубах	Перетворення - це операція, яка направлена на приєднання домінуючої діючої банківської установи до іншої, внаслідок чого установи які були приєднанні, втрачають свою самостійність а також вимушені припинити свою роботу.	Перетворення
О. В. Коровайко	Поділ – це процес реорганізації юридичних осіб, які перебувають у процесі реорганізації, з моменту прийняття їх учасниками відповідного рішення сприймаються скоріше як об'єкти (мається на увазі протягом певного періоду часу формально належний майновий комплекс), а не суб'єкт правовідношення.	Поділ